

PROFESIJAS STANDARTS SABIEDRĪBAS VESELĪBA

UZTURA SPECIĀLISTA PROFESIONĀLĀS KVALIFIKĀCIJAS PRASĪBAS

1. Profesionālās kvalifikācijas nosaukums, kvalifikācijas līmenis, prasības izglītībai	
Uztura speciālists (Profesiju klasifikators 2265 01; ESCO 2265)	Kvalifikācijas līmenis: Sestais profesionālās kvalifikācijas līmenis (6. PKL)
	Prasības attiecībā uz iepriekš iegūto izglītību: nav
2. Profesionālās kvalifikācijas daļas un profesionālās kvalifikācijas prasības attiecībā uz specializāciju un saistītu profesionālo kvalifikāciju	
Prasības attiecībā uz darba tirgū atpazīstamu kvalifikācijas daļu: nav	
Profesionālās kvalifikācijas specializācijas: nav	
Saistītās profesionālās kvalifikācijas, kvalifikācijas līmenis: Dietologs 7.PKL	
3. Profesionālās darbības pienākumu un uzdevumu kopsavilkums	
<p>Uztura speciālists ir ārstniecības persona, funkcionālais speciālists, kas ieguvis pirmā cikla profesionālo augstāko izglītību veselības aprūpē un uztura speciālista kvalifikāciju. Uztura speciālists profesionālo darbību veic gan monoprofesionāli, gan multidisciplinārā komandā. Profesionālās kompetences ietvaros uztura speciālists pārzina cilvēka funkcionēšanas ierobežojumu novērtēšanu un rehabilitācijas principus, izveido uztura terapijas plānu un īsteno uz personu¹ centrētu terapijas procesu, izmantojot atbilstošu diagnostiku, novērtēšanu un medicīniskās tehnoloģijas²; sagatavo slēdzienu un ir atbildīgs par savas profesionālās darbības rezultātu; piedalās zinātniski pētnieciskajos projektos un profesionālās izglītības īstenošanā, veicinot specialitātes attīstību.</p> <p>Uztura speciālists strādā ar personām individuāli un grupās, nodrošina uztura speciālista pakalpojumus valsts, pašvaldību vai privātās ārstniecības iestādēs, kā arī valsts, pašvaldību,</p>	

¹ Persona – ar terminu “persona” šī dokumenta ietvaros tiek definēti visi cilvēki, ar kuriem savas prakses ietvaros strādā uztura speciālisti, neatkarīgi no tā, vai šīm personām ir pacienta vai klienta statuss, kā arī visiem pacientu, klientu piederīgajiem un likumiskajiem pārstāvjiem, kuriem nepieciešams iesaistīties uztura terapijas un pakalpojumu sniegšanas procesā.

² Ārstniecības likums. 12.06.1997. *Latvijas Vēstnesis*. 167/168.

privātā, nevalstiskā sektora institūcijās, kas sniedz veselības aprūpes, sociālā atbalsta, izglītības un citus ar veselības veicināšanu saistītus pakalpojumus.

Uztura speciālista pienākumi un uzdevumi:

3.1. Personas vispārējā veselības stāvokļa izvērtējums:

- 3.1.1. Ievākt personas anamnēzi.
- 3.1.2. Atpazīt indikācijas un kontrindikācijas personas uztura terapijas plānošanai.
- 3.1.3. Izvērtēt personu funkciju un struktūru līmenī.
- 3.1.4. Izvērtēt personu aktivitātes un dalības līmenī.
- 3.1.5. Izvērtēt personas kontekstuālos faktoros.
- 3.1.6. Darbības veikšanā izmantot medicīniskās ierīces atbilstoši saistošajiem normatīvajiem aktiem.
- 3.1.7. Sagatavot slēdzienu.
- 3.1.8. Noformēt medicīnisko dokumentāciju.

3.2. Uztura terapijas plānošana:

- 3.2.1. Izvirzīt īstermiņa un ilgtermiņa mērķus kopā ar personu.
- 3.2.2. Vienoties ar personu par uztura terapijas norisi.
- 3.2.3. Izstrādāt uztura terapijas plānu.

3.3. Uztura terapijas nodrošināšana:

- 3.3.1. Uzraudzīt uztura terapijas norisi.
- 3.3.2. Atbalstīt personu izvirzīto uztura terapijas mērķu sasniegšanā.
- 3.3.3. Strādāt multidisciplinārā komandā un sadarboties ar citiem personas ārstēšanā iesaistītajiem veselības aprūpes speciālistiem.

3.4. Veselības veicināšanas un slimību profilakses pasākumu īstenošana:

- 3.4.1. Iesaistīties aktivitātēs un pasākumos veselības veicināšanas un slimību profilakses jomā.
- 3.4.2. Iesaistīties valsts uztura politikas veidošanā.

3.5. Profesionālā tēla veidošana uztura speciālista darbā:

- 3.5.1. Nodrošināt uztura speciālista profesionālo kompetenci veselības aprūpes sistēmā.
- 3.5.2. Iesaistīties uztura speciālista profesijas attīstībā.
- 3.5.3. Pilnveidot savu profesionālo kvalifikāciju.
- 3.5.4. Iesaistīties zinātniski pētnieciskajā darbībā un sabiedrības veselībai nozīmīgu pētījumu īstenošanā.

3.6. Profesionālās darbības nodrošināšanas vispārējie uzdevumi:

- 3.6.1. Nodrošināt konfidencialitāti un personu tiesības profesionālajā darbībā.
- 3.6.2. Pārvaldīt valsts valodu un lietot starpkultūru komunikācijas principus un daudzvalodu kompetenci.
- 3.6.3. Ievērot darba aizsardzības, ugunsdrošības, vides aizsardzības un civilās aizsardzības prasības.
- 3.6.4. Ievērot darba tiesisko attiecību normas un organizācijas iekšējās kārtības noteikumus.

3.6.5. Darbā izmantot modernās tehnoloģijas un digitālos rīkus.

3.6.6. Ievērot vispārējās un profesionālās ētikas normas, deontoloģijas principus un cilvēktiesības profesionālajā darbībā, profesionālo darbu balstot uz pierādījumiem balstītu praksi un profesionālās kvalifikācijas pilnveidi.

Profesionālās darbības pamatuzdevumu un pienākumu izpildei nepieciešamās prasmes un attieksmes, PROFESIONĀLĀS zināšanas un kompetences

Nr.p.k.	Uzdevumi	Prasmes un attieksmes	Profesionālās zināšanas	Kompetences (kvalifikācijas līmenis)
4.1.	Personas vispārējā veselības stāvokļa izvērtējums:			
4.1.1.	Ievākt personas anamnēzi.	<p>Noskaidrot personas aktuālās sūdzības un vajadzības.</p> <p>Uzdot mērķtiecīgus jautājumus.</p> <p>Iepazīties ar personas medicīnisko dokumentāciju.</p> <p>Ievākt sociālo anamnēzi.</p> <p>Ievākt uztures anamnēzi.</p> <p>Noskaidrot personas slimības anamnēzi.</p> <p>Noskaidrot personas veselības stāvokli.</p> <p>Dokumentēt ievākto anamnēzi.</p> <p>Kritiski izvērtēt personas sūdzības un vajadzības.</p> <p>Iegūt personas informētu piekrišanu uztura terapijas uzsākšanai.</p>	<p><u>Izpratnes līmenī:</u></p> <p>Novērtēt uztura, medikamentu, uztura bagātinātāju, pārtikas piedevu un medicīnisko tehnoloģiju ietekmi uz vitālajiem rādītājiem un orgānu sistēmu funkcijām.</p> <p><u>Lietošanas līmenī:</u></p> <p>Lietot anamnēzes struktūru un ievākšanas principus.</p> <p>Klasificēt biežāk izplatītās slimības un to simptomātiku.</p> <p>Klasificēt cilvēka funkcionēšanu normālos un patoloģiskos stāvokļos.</p> <p>Attiecināt personas sociālos un vides faktorus.</p> <p>Lietot saziņas formas: verbālā un neverbālā saziņa.</p>	<p>Spēja mērķtiecīgi iegūt informāciju no personas un no personas medicīniskās dokumentācijas uztura terapijas nodrošināšanai.</p> <p>Spēja izvērtēt personas sniegto informāciju.</p> <p>6. LKI līmenis</p> <p>6.LKI līmenis</p>

			<p>Izmantot telemedicīnu.</p> <p>Uzskatāmi parādīt informētas piekrišanas nozīmi un būtību personas izmeklēšanā.</p> <p><u>Analīzes līmenī:</u></p> <p>Atšķirt biežāk izplatītās slimības un to simptomātiku.</p>		
4.1.2.	<p>Atpazīt indikācijas un kontrindikācijas personas uztura terapijas plānošanai.</p>	<p>Atpazīt akūtus un hroniskus slimības stāvokļus.</p> <p>Atpazīt personas sūdzības.</p> <p>Izvērtēt simptomu saistību ar konkrētu slimību un nepieciešamo uztura terapiju.</p> <p>Novērtēt indikācijas un kontrindikācijas izvēlētajai uztura terapijai.</p>	<p><u>Lietošanas līmenī:</u></p> <p>Klasificēt akūtus un hroniskus veselības stāvokļus, izvēlēties atbilstošu rīcību.</p> <p>Attiecināt uztura un medikamentu, uztura bagātinātāju, pārtikas piedevu mijiedarbību, plānojot uztura terapiju.</p> <p><u>Analīzes līmenī:</u></p> <p>Atšķirt uztura terapijas medicīnisko tehnoloģiju indikācijas, kontrindikācijas pie dažādiem veselības stāvokļiem.</p>	<p>Spēja identificēt indikācijas un kontrindikācijas uztura terapijas plānošanai.</p> <p>Spēj izvērtēt personas sūdzības un simptomu saistību ar konkrētu slimību.</p>	<p>6. LKI līmenis</p> <p>6.LKI līmenis</p>
4.1.3.	<p>Izvērtēt personu funkciju un struktūru līmenī.</p>	<p>Veikt personas vecuma posmam atbilstošu izmeklēšanu.</p> <p>Veikt antropometriskos mērījumus.</p>	<p><u>Zināšanu līmenī:</u></p> <p>Atpazīt sirds un asinsrites sistēmas funkcionēšanas novērtēšanas metodes:</p>	<p>Spēja veikt strukturētu un mērķtiecīgu personas novērtēšanu funkciju un struktūru līmenī.</p>	<p>6. LKI līmenis</p>

		<p>Veikt palpāciju.</p> <p>Novērtēt personas košļāšanas un rīšanas spējas.</p> <p>Veikt objektīvo personas izmeklēšanu.</p> <p>Lietot standartizētus novērtēšanas instrumentus personas izvērtēšanai funkciju un struktūru līmenī.</p> <p>Izvērtēt un interpretēt asins analīžu rezultātus.</p> <p>Novērtēt personas psihiskās atbildes reakcijas.</p> <p>Dokumentēt personas izmeklēšanas datus.</p>	<p>elektrokardiogramma, ehokardiogrāfija, veloergometrija u.c.</p> <p>Atpazīt elpošanas sistēmas funkcionēšanas novērtēšanas metodes: spirogrāfija u.c.</p> <p>Atpazīt endokrīnās sistēmas funkcionēšanas novērtēšanas metodes.</p> <p>Atpazīt urīnizvadorgānu sistēmas funkcionēšanas novērtēšanas metodes.</p> <p>Atpazīt gremošanas sistēmas funkcionēšanas novērtēšanas metodes: ultrasonogrāfija, augšējā un apakšējā endoskopija, kapsulas endoskopija, endoskopiskā ultrasonogrāfija, datortomogrāfija, magnētiskā rezonanse u.c.</p> <p>Aprakstīt cilvēka ģenētikas pamatprincipus.</p> <p>Definēt cilvēka uzvedības maiņas teorētisko konceptu nozīmi personas izmeklēšanā.</p> <p>Aprakstīt tehniskos palīg līdzekļus, to nepieciešamību.</p>		
--	--	---	---	--	--

			<p><u>Izpratnes līmenī:</u></p> <p>Novērtēt ķermeņa un psihs mijiedarbības pamatojumu un izpausmes.</p> <p>Atšķirt sirds un asinsrites sistēmas anatomisko uzbūvi, normālas un patoloģiskas fizioloģiskās funkcijas.</p> <p>Atšķirt elpošanas sistēmas anatomisko uzbūvi, normālās un patoloģiskās fizioloģiskās funkcijas.</p> <p>Atšķirt nervu sistēmas anatomisko uzbūvi, normālās un patoloģiskās fizioloģiskās funkcijas.</p> <p>Atšķirt endokrīnās sistēmas anatomisko uzbūvi, normālās un patofizioloģiskās fizioloģiskās funkcijas.</p> <p>Atšķirt urīnizvadorgānu sistēmas anatomisko uzbūvi, normālās un patofizioloģiskās fizioloģiskās funkcijas.</p>		
--	--	--	---	--	--

			<p>Atšķirt gremošanas sistēmas anatomisko uzbūvi, normālās un patoloģiskās fizioloģiskās funkcijas.</p> <p>Novērtēt psiķes aizsardzības mehānismu ietekmi uz personas novērtēšanas procesu.</p> <p>Atšķirt dažādu orgānu sistēmu izmaiņas dažādos attīstības posmos un dinamikā: bērnam augot, grūtniecības laikā, novecošanas procesā.</p> <p>Apkopot medicīniskās dokumentācijas lietvedības kārtību personas novērtēšanai.</p> <p>Atšķirt palpācijas veikšanas principus un tehnikas.</p> <p><u>Lietošana līmenī:</u></p> <p>Izmantot Starptautiskās funkcionēšanas, nespējas un veselības klasifikāciju (SFK) personas funkciju un struktūru līmeņa novērtēšanā.</p> <p>Lietot psihoemocionālo traucējumu skrīningu un attiecināt tā nozīmi uztura terapijas īstenošanā.</p>		
--	--	--	--	--	--

4.1.4.	Izvērtēt personu aktivitātes un dalības līmenī.	Novērtēt personu aktivitātes un dalības līmenī. Identificēt personas aktivitātes un dalības ierobežojumus.	<u>Izpratnes līmenī:</u> Atšķirt SFK kategoriju pielietojumu personas aktivitāšu un dalības novērtēšanā. Atšķirt aktivitāšu un dalības novērtēšanas instrumentu pielietošanas atbilstību.	Spēja veikt strukturētu un mērķtiecīgu personas novērtēšanu aktivitāšu un dalības līmenī.	6. LKI līmenis
4.1.5.	Izvērtēt personas kontekstuālos faktorus.	Atpazīt un analizēt nodarbošanās, sociālekonomiskās situācijas, kultūras, reliģijas u.c. faktoru ietekmi uz personas funkcionēšanu. Novērtēt kontekstuālos faktorus.	<u>Izpratnes līmenī:</u> Aizstāvēt SFK pielietojumu personas kontekstuālo faktoru novērtēšanā. Atšķirt kontekstuālo faktoru novērtēšanas instrumentu pielietošanas atbilstību personas sūdzībām. Atšķirt tehnisko palīglīdzekļu veidus.	Spēja novērtēt personas kontekstuālos faktorus.	6. LKI līmenis
4.1.6.	Darbības veikšanā izmantot medicīniskās ierīces atbilstoši saistošajiem normatīvajiem aktiem.	Darbā ievērot noteikumus par mērīšanas līdzekļu lietošanu ārstniecības iestādē.	<u>Izpratnes līmenī:</u> Apkopot kontrolei pakļauto mērīšanas līdzekļu sarakstu, atšķirt to metroloģiskās kontroles nepieciešamību atbilstoši saistošajiem normatīvajiem aktiem. <u>Lietošanas līmenī:</u>	Spēja pielietot verificētus un standartiem atbilstošus novērtēšanas rīkus.	6. LKI līmenis

			<p>Lietot uztura terapijā nepieciešamos antropometriskos mērījumus, to novērtēšanas metodiku.</p> <p>Darboties ar kaliperu.</p> <p>Darboties ar bioelektriskās impedances analīzes ierīci.</p>		
4.1.7.	Sagatavot slēdzienu.	<p>Formulēt problēmu vai sagatavot uztura speciālista slēdzienu.</p> <p>Apkopot un analizēt izmeklēšanas rezultātus.</p> <p>Interpretēt personas pieredzes saistību ar personas sūdzību cēloņiem un uztura terapijas nepieciešamību.</p> <p>Informēt par novērtēšanas procesā iegūto informāciju un slēdzienu personai saprotamā valodā.</p> <p>Izskaidrot personai viņa pieredzes saistību ar sūdzību cēloņiem un nepieciešamību mainīt uztura un dzīvesveida paradumus.</p>	<p><u>Izpratnes līmenī:</u></p> <p>Atšķirt klīniskās spriešanas modeļus.</p> <p>Novērtēt starppersonu saziņas nozīmi personas informēšanas procesā.</p> <p><u>Lietošanas līmenī:</u></p> <p>Lietot SFK komponentes personas izmeklēšanas rezultātu interpretācijā.</p> <p>Lietot funkcionēšanas problēmas formulēšanas principus.</p> <p><u>Analīzes līmenī:</u></p> <p>Analizēt izmeklēšanas rezultātus un, pielietojot kritiski analītisko domāšanu, pieņemt lēmumu.</p>	<p>Spēja formulēt uztura speciālista slēdzienu, balstoties uz ievāktu anamnēzi un profesionālajām zināšanām, un izskaidrot to personai saprotamā veidā.</p>	6. LKI līmenis

			<u>Sintēzes līmenī:</u> Izveidot uztura speciālista slēdzienu.		
4.1.8.	Noformēt medicīnisko dokumentāciju.	<p>Veikt skaidrus, saprotamus un precīzus ierakstus medicīniskajā dokumentācijā.</p> <p>Dokumentēt izmeklēšanā iegūto informāciju.</p> <p>Ievērot ārstniecības iestādes iekšējos noteikumus par dokumentācijas noformēšanu.</p> <p>Ievērot veselības aprūpes nozares profesionālo asociāciju izstrādātās rekomendācijas.</p>	<p><u>Izpratnes līmenī:</u> Novērtēt dokumentācijas nozīmi, praktisko un juridisko pienesumu.</p> <p><u>Lietošanas līmenī:</u> Lietot medicīnisko terminoloģiju uztura speciālista profesionālajā darbībā. Lietot dokumentācijas sagatavošanas un noformēšanas principus.</p>	Spēja dokumentēt uztura speciālista profesionālo darbību, demonstrējot kritisko domāšanu, personas datu aizsardzības principus un lietojot medicīnisko terminoloģiju.	6. LKI līmenis
4.2.	2. Uztura terapijas plānošana:				
4.2.1.	Izvirzīt īstermiņa un ilgtermiņa mērķus kopā ar personu.	<p>Noskaidrot personas mērķus, izvērtēt personas pausto mērķu un vēlamās uztura terapijas iznākuma atbilstību uztura speciālista slēdzienam.</p> <p>Izvirzīt nozīmīgus, specifiskus, izmērāmus, sasniedzamus un laikā definētus terapijas mērķus (ķermeņa kompozīcijas novērtējuma, antropometrisko mērījumu, laboratorisko rādītāju u.c. izmaiņas)</p>	<p><u>Priekšstata līmenī:</u> Identificēt psihoemocionālo stāvokli un aizsardzības mehānismus.</p> <p><u>Izpratnes līmenī:</u> Novērtēt aktīvās klausīšanās, personas viedokļa un uzskatu izpratnes nozīmi personas mērķu un vēlamā iznākuma noskaidrošanā pirms uztura terapijas uzsākšanas.</p>	<p>Spēja mērķtiecīgi un kopīgi ar personu izvirzīt nozīmīgus, specifiskus, sasniedzamus mērķus, un izskaidrot tos personai saprotamā veidā.</p> <p>Spēja noskaidrot personas mērķus un uztura terapijas vēlamo iznākumu un to apkopot.</p>	6. LKI līmenis 6.LKI līmenis

		<p>Balstīt mērķus uz personas uztures, ēšanas paradumu, funkcionēšanas spēju, dienā nepieciešamo uzturvielu un enerģijas izvērtēšanā un analizē iegūtajiem rezultātiem un uztura speciālista slēdzienu.</p> <p>Pielāgot uztura terapijas mērķus atbilstoši personas personīgajiem faktoriem un veselības stāvoklim.</p> <p>Identificēt kavētājfaktorus izvērīto mērķu sasniegšanai.</p> <p>Vadīt kopīgu lēmumu pieņemšanas procesu ar personu, izskaidrojot uztura terapijas mērķus personai saprotamā veidā.</p> <p>Dokumentēt izvērītos īstermiņa un ilgtermiņa mērķus.</p> <p>Paredzēt atkārtotas konsultācijas laiku.</p>	<p>Novērtēt refleksijas nozīmi personas mērķu un vēlamā iznākuma noskaidrošanā pirms uztura terapijas uzsākšanas.</p> <p>Atšķirt kognitīvi biheiviorālās terapijas principus mērķu izvērīšanā.</p> <p>Aizstāvēt uzvedības maiņas modeļu pielietošana kopīgu mērķu izvērīšanai.</p> <p><u>Lietošanas līmenī:</u></p> <p>Izmantot terapeitisko attiecību veidošanas principus un uzskatāmi parādīt to nozīmi, veidojot personas – uztura speciālista ilgtermiņa sadarbību.</p> <p>Lietot mērķu formulēšanas principus un specifiku.</p> <p><u>Analīzes līmenī:</u></p> <p>Analizēt izvērītos mērķus.</p> <p>Diferencēt personas personīgos faktorus un atbilstoši tiem pielāgot uztura terapijas mērķus.</p>		
--	--	---	--	--	--

4.2.2.	<p>Vienoties ar personu par uztura terapijas norisi.</p>	<p>Izskaidrot uztura terapijas iespējamus ieguvumus un blaknes.</p> <p>Iegūt personas informēto piekrišanu uztura terapijas īstenošanai.</p> <p>Vienoties par pušu atbildību uztura terapijas īstenošanā.</p> <p>Izvēlēties mērķim atbilstošas uz zinātniskiem pierādījumiem balstītas medicīniskās tehnoloģijas.</p> <p>Izveidot uztura terapijas plānu atbilstoši personas anamnēzei un izvirzītajiem mērķiem.</p> <p>Vienoties ar personu par uztura terapijas īstenošanas kārtību.</p> <p>Izskaidrot iespējamus uztura terapijas plāna īstenošanas veidus, to priekšrocības un trūkumus.</p> <p>Dokumentēt uztura terapijas plānu.</p> <p>Paredzēt atkārtotas novērtēšanas (konsultācijas) laiku un vietu.</p>	<p><u>Priekšstata līmenī:</u></p> <p>Aprakstīt biopsihosociālo modeli – pielietošana, nozīme, ieguvumi un trūkumi.</p> <p><u>Izpratnes līmenī:</u></p> <p>Atšķirt terapeitisko attiecību veidošanas principus un nozīmi uztura terapijas plāna izveidē.</p> <p>Atšķirt uztura terapijā izmantojamo medicīnisko tehnoloģiju ietekmi uz personas veselības stāvokli.</p> <p>Novērtēt uzvedības maiņas modeļu nozīmi un ietekmi uz mērķu sasniegšanu.</p> <p>Atšķirt medicīnisko dokumentu lietvedības kārtību.</p> <p><u>Lietošanas līmenī:</u></p> <p>Attiecināt uztura terapijas ietekmi uz personas veselības stāvokli.</p> <p>Uzskatāmi parādīt informētās piekrišanas nozīmi.</p>	<p>Spēja vienoties ar personu par uztura terapijas norisi izskaidrojot iespējamus ieguvumus un blaknes iegūstot informētu piekrišanu.</p> <p>Spēja izvēlēties atbilstošas zinātniskos pierādījumos balstītas medicīniskās tehnoloģijas uztura terapijas plānošanā.</p> <p>Spēja personai pamatot un izskaidrot izvēlētas uztura terapijas nozīmi.</p>	<p>6. LKI līmenis</p> <p>6.LKI līmenis</p> <p>6.LKI līmenis</p>
--------	--	--	--	---	---

			<p>Lietot uztura terapijas tehnoloģijas pie dažādiem veselības stāvokļiem, to indikācijas, kontrindikācijas.</p> <p>Izvēlēties jautājumu formu un to lietot komunikācijā ar personu: atvērta, slēgta tipa jautājumi.</p> <p>Izvēlēties atkārtotas konsultācijas nepieciešamību un risināt tās plānošanu.</p> <p>Izmantot telemedicīnu.</p> <p>Izmantot kritisko domāšanu lēmumu pieņemšanā, tehnoloģiju izvēlē, terapijas procesa plānošanā un īstenošanā.</p> <p><u>Analīzes līmenī:</u></p> <p>Analizēt iespējamās uztura terapijas plāna īstenošanas veidus, to priekšrocības un trūkumus, un spēt to izskaidrot personai.</p>		
4.2.3.	Izstrādāt uztura terapijas plānu.	<p>Lietot uztura terapijas medicīniskās tehnoloģijas.</p> <p>Izstrādāt un īstenot personas veselības stāvoklim pielāgotu individualizētu uztura terapijas plānu.</p>	<p><u>Priekšstatu līmenī:</u></p> <p>Identificēt saskarsmes prasmes.</p> <p>Iegaumēt profesionālās komunikācijas pamatprincipus.</p>	<p>Spēja izstrādāt uztura terapijas plānu un to dokumentēt.</p> <p>Spēja īstenot uztura terapiju ar zinātniskos pierādījumos</p>	<p>6. LKI līmenis</p> <p>6. LKI līmenis</p>

		<p>Izskaidrot uztura terapijas plāna saistību ar personas mērķiem.</p> <p>Paredzēt savstarpējās sakarības organisma funkcionālo sistēmu nodrošināšanā un izprast to regulācijas mehānismus.</p> <p>Noteikt iespējamo uztura un medikamentu, uztura bagātinātāju, pārtikas piedevu mijiedarbību</p> <p>Izstrādāt un īstenot uztura terapiju sirds asinsvadu sistēmas slimību gadījumā.</p> <p>Izstrādāt un īstenot uztura terapiju elpošanas sistēmas slimību gadījumā.</p> <p>Izstrādāt un īstenot uztura terapiju gremošanas sistēmas slimību gadījumā.</p> <p>Izstrādāt un īstenot uztura terapiju nieru un urīna izvades sistēmas slimību gadījumā.</p> <p>Izstrādāt un īstenot uztura terapiju endokrīnās sistēmas slimību gadījumā.</p>	<p>Aprakstīt pārtikas gatavošanas tehnoloģijas.</p> <p>Atpazīt pārtikas piedevu un uztura bagātinātāju pielietojumu.</p> <p><u>Izpratnes līmenī:</u></p> <p>Atšķirt bioenerģētiskos procesus cilvēka organismā – ogļhidrātu, tauku un olbaltumvielu vielmaiņu.</p> <p>Atšķirt sirds asinsvadu sistēmas darbību un slimības.</p> <p>Atšķirt elpošanas sistēmas darbību un slimības.</p> <p>Atšķirt gremošanas sistēmas darbību un slimības.</p> <p>Atšķirt nieru un urīna izvades sistēmas darbību un slimības.</p> <p>Atšķirt endokrīnās sistēmas darbību un slimības.</p> <p>Atšķirt muskuloskeletālās sistēmas darbību un slimības.</p>	<p>balstītām uztura terapijā izmantojamām medicīniskajām tehnoloģijām.</p> <p>Spēja pielietot zināšanas par uztura terapiju.</p> <p>Spēja pielietot SFK konceptu.</p> <p>Spēja identificēt nepieciešamību piesaistīt citus veselības aprūpes speciālistus.</p>	<p>6.LKI līmenis</p> <p>6.LKI līmenis</p> <p>6.LKI līmenis</p>
--	--	--	---	--	--

		<p>Izstrādāt un īstenot uztura terapiju muskuloskeletālās sistēmas slimību gadījumā.</p> <p>Izstrādāt un īstenot uztura terapiju reproduktīvās sistēmas slimību gadījumā.</p> <p>Izstrādāt un īstenot uztura terapiju imūnās sistēmas slimību gadījumā.</p> <p>Izstrādāt un īstenot uztura terapiju nervu sistēmas slimību gadījumā.</p> <p>Izstrādāt un īstenot uztura terapiju onkoloģisko slimību gadījumā.</p> <p>Izstrādāt un īstenot uztura terapiju pārtikas alerģiju un nepanesību gadījumā.</p> <p>Izstrādāt un īstenot uztura terapiju ēšanas traucējumu gadījumā.</p> <p>Izstrādāt un īstenot uztura terapiju grūtniecības un laktācijas periodā.</p> <p>Izstrādāt un īstenot uztura terapiju sportistiem.</p>	<p>Atšķirt reproduktīvās sistēmas darbību un slimības.</p> <p>Atšķirt imūnas sistēmas darbību un slimības.</p> <p>Atšķirt nervu sistēmas darbību un slimības.</p> <p>Atšķirt onkoloģiskās slimības.</p> <p>Novērtēt pārtikas alerģijas un nepanesības.</p> <p>Novērtēt ar ēšanas traucējumiem saistītas slimības.</p> <p>Atšķirt retās slimības.</p> <p>Salīdzināt medicīniskā papilduztura, enterālās un parenterālās barošanas indikācijas un kontrindikācijas.</p> <p>Novērtēt personu funkcionēšanas problēmas atbilstoši Pasaules Veselības organizācijas un SFK terminoloģijai.</p> <p>Atšķirt tehniskos palīdzglīdzekļus.</p>		
--	--	---	--	--	--

		<p>Izstrādāt un īstenot uztura terapiju pediatrijā.</p> <p>Izstrādāt un īstenot uztura terapiju geriatricijā.</p> <p>Izstrādāt un īstenot uztura terapiju reto slimību gadījumā.</p> <p>Īstenot uztura terapiju, izmantojot medicīnisko papildu zūtu un enterālo uztura terapiju.</p> <p>Īstenot profesionālo darbību atbilstoši saistošajiem normatīvajiem aktiem.</p>	<p>Novērtēt vispārīgās un specifiskās garīgās funkcijas.</p> <p>Atšķirt veselības aprūpes organizācijas – primārā, sekundārā, terciārā.</p> <p>Salīdzināt pārtikas produktu ražošanas tehnoloģijas.</p> <p>Novērtēt pārtikas, pārtikas piedevu un uztura bagātinātāju lietojumu un mijiedarbību.</p> <p>Novērtēt kaitīgos savienojumus uzturā.</p> <p><u>Lietošanas līmenī:</u></p> <p>Klasificēt uztura terapijas īstenošanas veidus – stacionārā, dienas stacionārā, ambulatori, personas dzīvesvietā, attālināti.</p> <p>Izmantot SFK konceptu.</p> <p>Darboties ar pārtikas produktu sastāvu – enerģētiskā un uzturvērtība, bioloģiskā vērtība un organoleptiskās īpašības.</p> <p>Izvēlēties atbilstošu medicīniskais papildu zūtu un enterālā uztura terapiju.</p>		
--	--	---	--	--	--

Analīzes līmenī:

Atšķirt atbilstošas uztura terapijas izvēli sirds asinsvadu sistēmas slimību gadījumā.

Atšķirt atbilstoša uztura terapijas izvēli elpošanas sistēmas slimību gadījumā.

Atšķirt atbilstošas uztura terapijas izvēli gremošanas sistēmas slimību gadījumā.

Atšķirt atbilstošas uztura terapijas izvēli nieru un urīna izvades sistēmas slimību gadījumā.

Atšķirt atbilstošas uztura terapijas izvēli endokrīnās sistēmas slimību gadījumā.

Atšķirt atbilstošas uztura terapijas izvēli muskuloskeletālās sistēmas slimību gadījumā.

Atšķirt atbilstošas uztura terapijas izvēli reproduktīvās sistēmas slimību gadījumā.

Atšķirt atbilstošas uztura terapijas izvēli imūnas sistēmas slimību gadījumā.

			<p>Atšķirt atbilstošas uztura terapijas izvēli sistēmas slimību gadījumā.</p> <p>Atšķirt atbilstošas uztura terapijas izvēli onkoloģisko slimību gadījumā.</p> <p>Atšķirt atbilstošas uztura terapijas izvēli pārtikas alerģiju un nepanesību gadījumā.</p> <p>Atšķirt atbilstošas uztura terapijas izvēli ar ēšanas traucējumiem saistītu slimību gadījumā.</p> <p>Atšķirt atbilstošas uztura terapijas izvēli reto slimību gadījumā.</p> <p>Atšķirt atbilstošas uztura terapijas izvēli grūtniecības un laktācijas periodā.</p> <p>Atšķirt atbilstošas uztura terapijas izvēli sportistiem.</p> <p>Atšķirt atbilstošas uztura terapijas izvēli pediatrijā.</p> <p>Atšķirt atbilstošas uztura terapijas izvēli geriatrijā.</p>		
--	--	--	---	--	--

			<p><u>Sintēzes līmenī:</u></p> <p>Izveidot uztura terapijas plānu dažādu personas stāvokļu gadījumā.</p>		
--	--	--	--	--	--

Profesionālās darbības pamatuzdevumu un pienākumu izpildei nepieciešamās prasmes un attieksmes, PROFESIONĀLĀS zināšanas un kompetences

Nr. p.k.	Uzdevumi	Prasmes un attieksmes	Profesionālās zināšanas	Kompetences (kvalifikācijas līmenis)	
4.3.	Uztura terapijas nodrošināšana:				
4.3.1.	Uzraudzīt uztura terapijas norisi.	<p>Veikt personas uztura terapijas īstenošanas uzraudzību.</p> <p>Plānot un īstenot atkārtotas uztura speciālista konsultācijas.</p> <p>Izvērtēt nepieciešamību pielietot papildus standartizētus novērtēšanas instrumentus.</p> <p>Izvērtēt un pielāgot uztura terapiju atbilstoši uztura terapijas norisei.</p> <p>Izvērtēt izvirzīto uztura terapijas ilgtermiņa un īstermiņa mērķu sasniegšanu.</p>	<p><u>Priekšstata līmenī:</u></p> <p>Definēt profesionālās komunikācijas pamatprincipus.</p> <p><u>Izpratnes līmenī:</u></p> <p>Atšķirt terapeitisko attiecību veidošanās principus un nozīmi veidojot personas – uztura speciālista īstermiņa un ilgtermiņa sadarbību.</p> <p><u>Lietošanas līmenī:</u></p> <p>Attiecināt uztura terapijas ietekmi uz personas veselības stāvokli.</p> <p>Izmantot mērķu sasniegšanas izvērtējumu dinamikā.</p>	<p>Spēja uzraudzīt uztura terapijas norisi un to pielāgot.</p> <p>Spēja veikt personas novērtēšanu un izvērtēt izvirzīto mērķu sasniegšanu.</p> <p>Spēja personai saprotamā veidā izskaidrot un pamatot uztura terapijas gaitu, uztura speciālista slēdzienu un rekomendācijas.</p> <p>Spēja sniegt atgriezenisko saiti par uztura terapijas procesu.</p>	<p>6. LKI līmenis</p> <p>6. LKI līmenis</p> <p>6. LKI līmenis</p> <p>6.LKI līmenis</p>

		<p>Pielāgot uztura terapijas gaitu atbilstoši personas veselības stāvokļa izmaiņām un līdzestībai.</p> <p>Sagatavot uztura speciālista slēdzienu par uztura terapijas gaitu.</p>	<p>Izvēlēties jautājumu formu un to pielietot komunikācijā ar personu: atvērta, slēgta tipa jautājumi.</p> <p>Izvēlēties atkārtotas konsultācijas nepieciešamību un tās plānošanu.</p> <p>Lietot telemedicīnu.</p> <p><u>Analīzes līmenī:</u></p> <p>Secināt, kā noris uztura terapija, un sagatavot uztura speciālista slēdzienu par uztura terapijas gaitu.</p>		
4.3.2.	Atbalstīt personu izvirzīto uztura terapijas mērķu sasniegšanā.	<p>Izskaidrot uztura terapijas ieguvumus.</p> <p>Atpazīt personas līdzestību ietekmējošos faktorus.</p> <p>Izskaidrot uztura terapijas plāna saistību ar personas mērķiem.</p> <p>Izglīt personu.</p> <p>Informēt personu par uztura terapijas gaitu un sasniegtajiem rezultātiem.</p>	<p><u>Priekšstata līmenī:</u></p> <p>Atpazīt cilvēka uzvedības maiņas teorētisko konceptu nozīmi personas atbalstīšanā.</p> <p><u>Izpratnes līmenī:</u></p> <p>Atšķirt pedagoģijas pamatprincipus personas atbalsta procesu veidošanā.</p> <p>Aizstāvēt atbalsta sniegšanu mērķu sasniegšanas veicināšanai.</p>	Spēja sniegt profesionālu atbalstu personai uztura terapijas plāna īstenošanā un mērķu sasniegšanā.	6. LKI līmenis

			<p>Atšķirt atbalstošu terapeitisko attiecību veidošanas un uzturēšanas principus, nozīmi.</p> <p><u>Analīzes līmenī:</u></p> <p>Izskaidrot uztura terapijas plāna saistību ar personas uztura terapijas mērķiem.</p> <p>Analizēt personas uztura terapijas gaitu un sasniegtos rezultātus.</p>		
4.3.3.	<p>Strādāt multidisciplinārā komandā un sadarboties ar citiem personas ārstēšanā iesaistītajiem veselības aprūpes speciālistiem.</p>	<p>Pēc nepieciešamības iesaistīties un iesaistīt citus speciālistus personas uztura terapijas mērķu sasniegšanā.</p> <p>Sniegt personas ārstēšanai nepieciešamo informāciju citiem personas veselības aprūpē iesaistītajiem speciālistiem.</p> <p>Izvirzīt uztura terapijas mērķus un nodrošināt uztura terapiju multidisciplināras komandas ietvaros.</p> <p>Izstrādāt un īstenot ārstēšanas un/vai rehabilitācijas plānu multidisciplinārā komandā.</p>	<p><u>Priekšstata līmenī:</u></p> <p>Aprakstīt veselības aprūpes organizēšanas un finansēšanas kārtību.</p> <p><u>Izpratnes līmenī:</u></p> <p>Aizstāvēt ārstniecības personu un ārstniecības atbalsta personu profesionālās kompetences.</p> <p><u>Lietošanas līmenī:</u></p> <p>Izmantot profesionālo komunikāciju multidisciplināras sadarbības īstenošanai.</p> <p>Izmantot ārstniecības personu Ētikas kodeksu.</p>	<p>Spēja mērķtiecīgi, profesionāli un cieņpilni sadarboties multidisciplinārā komandā ar citiem veselības aprūpes speciālistiem.</p>	6. LKI līmenis

Profesionālās darbības pamatuzdevumu un pienākumu izpildei nepieciešamās prasmes un attieksmes, PROFESIONĀLĀS zināšanas un kompetences

Nr. p.k.	Uzdevumi	Prasmes un attieksmes	Profesionālās zināšanas	Kompetences (kvalifikācijas līmenis)
4.4.	Veselības veicināšanas un slimību profilakses pasākumu īstenošana:			
4.4.1.	Iesaistīties aktivitātēs un pasākumos veselības veicināšanas un slimību profilakses jomā.	<p>Atpazīt un analizēt veselību veicinošos un kavējošos faktorus.</p> <p>Identificēt sabiedrības veselības rādītājus un tendences.</p> <p>Definēt specifiskus ar uzturu saistītus sabiedrības veselību veicinošus mērķus.</p> <p>Izglītot sabiedrību un īstenot veselības veicināšanas un slimību profilakses pasākumus.</p> <p>Iesaistīties starpnozaru sadarbībā veselības jomas attīstības veicināšanā.</p> <p>Sadarboties ar valsts un pašvaldību iestādēm.</p>	<p><u>Priekšstata līmenī:</u></p> <p>Definēt projektu vadības un administrēšanas pamatiemaņas.</p> <p>Aprakstīt plašsaziņas līdzekļu izmantošanas principus sabiedrības veselības veicināšanai.</p> <p><u>Izpratnes līmenī:</u></p> <p>Apkopot sabiedrības veselības pamatus, veselību noteicošos faktorus.</p> <p>Atšķirt uz zinātniskiem pierādījumiem balstītu primāro un sekundāro veselības profilakse.</p> <p>Atšķirt veselības veicināšanas metodes indivīda un sabiedrības līmenī.</p> <p><u>Lietošanas līmenī:</u></p>	<p>Spēja identificēt ar uzturu saistītas sabiedrības veselības problēmas.</p> <p>Spēja plānot un īstenot veselības veicināšanas un profilakses pasākumus, tostarp sabiedrības izglītošanu.</p> <p>6. LKI līmenis</p> <p>6.LKI līmenis</p>

			<p>Izmantot mērķu formulēšanu veselības veicināšanas plāna izveidei.</p> <p>Attiecināt uztura nozīmi slimību profilaksē un veselības veicināšanā.</p> <p><u>Analīzes līmenī:</u></p> <p>Atbalstīt veselības veicināšanas un slimību profilakses pasākumus.</p>		
4.4.2.	Iesaistīties valsts uztura politikas veidošanā.	<p>Piedalīties uztura politikas analīzē un plānošanā.</p> <p>Izprast veselības politikas norises.</p> <p>Izprast uztura politikas norises.</p> <p>Orientēties ar veselības aprūpi saistītajos normatīvajos aktos.</p> <p>Sniegt priekšlikumus veselības un uztura politikas veidošanā.</p> <p>Iesaistīties starpnozaru sadarbībā veselības jomas attīstības veicināšanā.</p>	<p><u>Izpratnes līmenī:</u></p> <p>Atšķirt uztura terapijas pakalpojumu juridiskos aspektus: privātprakšu izveide u.c.</p> <p>Novērtēt veselības aprūpes organizēšanas kārtību.</p> <p><u>Lietošanas līmenī:</u></p> <p>Klasificēt uz personu orientētas veselības aprūpes sistēmas pamatprincipus.</p> <p><u>Analīzes līmenī:</u></p> <p>Analizēt uztura politiku veselības jomas attīstības veicināšanā.</p>	Spēja izstrādāt priekšlikumus veselības politikas veidotājiem.	6. LKI līmenis

			<u>Sintēzes līmenī:</u> Attīstīt veselības politikas veidošanu.		
--	--	--	--	--	--

Profesionālās darbības pamatuzdevumu un pienākumu izpildei nepieciešamās prasmes un attieksmes, PROFESIONĀLĀS zināšanas un kompetences					
Nr. p.k.	Uzdevumi	Prasmes un attieksmes	Profesionālās zināšanas	Kompetences (kvalifikācijas līmenis)	
4.5.	Profesionālā tēla veidošana uztura speciālista darbā:				
4.5.1.	Nodrošināt uztura speciālista profesionālo kompetenci veselības aprūpes sistēmā.	<p>Strādāt uztura speciālista profesijas standartā noteiktajās kompetenču robežās.</p> <p>Uzturēt profesionālai videi atbilstošu tēlu.</p> <p>Izvērtēt apstākļus, kas varētu kompromitēt profesionalitāti un sniegtās veselības aprūpes kvalitāti.</p> <p>Ievērot lietišķas un nevardarbīgas komunikācijas principus.</p> <p>Uzņemties atbildību par savu</p>	<p><u>Izpratnes līmenis:</u></p> <p>Atšķirt uztura speciālista profesionālo darbību regulējošos normatīvos aktus.</p> <p>Atšķirt uztura speciālista profesijas kompetences robežas.</p> <p><u>Lietošanas līmenī:</u></p> <p>Attiecināt profesionālo tēlu veidojošās komponentes (uzvedība, attieksme, izskats).</p> <p>Klasificēt kritiskās domāšanas un analīzes principus.</p>	<p>Spēja nodrošināt profesionālajai videi un profesijai atbilstošas vispārējās uzvedības normas, rīcību, ieteikumus saskarsmē, attieksmē un komunikācijā ar citiem.</p> <p>Spēja uzņemties atbildību par savu fizisko un psihisko veselību.</p> <p>Spēja uzņemties atbildību par profesionālo darbību un tajā pieņemtajiem lēmumiem.</p>	<p>6. LKI līmenis</p> <p>6.LKI līmenis</p> <p>6.LKI līmenis</p>

		<p>fizisko un psihisko veselību.</p> <p>Uzņemties atbildību par savu profesionālo darbību un tajā pieņemtajiem lēmumiem.</p> <p>Īstenot profesionāli atbildīgas, zinātniski pamatotas informācijas izplatīšanu.</p>	<p>Attiecināt labbūtības principus.</p> <p><u>Analīzes līmenī:</u></p> <p>Analizēt apstākļus, kas varētu kompromitēt profesionalitāti un sniegtās veselības aprūpes kvalitāti.</p>		
4.5.2.	Iesaistīties uztura speciālista profesijas attīstībā.	<p>Piedalīties profesionālās pilnveides programmu izstrādē un realizācijā.</p> <p>Spēja vērtēt un analizēt izglītojamo izglītības procesā iegūtās zināšanas un prasmes.</p> <p>Sekmēt profesijas atpazīstamību.</p>	<p><u>Priekšstata līmenī:</u></p> <p>Definēt Latvijas Diētas un Uztura Speciālistu asociācijas darbības principus.</p> <p>Formulēt jaunākās tendences uztura terapijā pasaulē un Latvijā.</p> <p>Aprakstīt veselības aprūpes organizēšanas kārtību.</p> <p><u>Izpratnes līmenī:</u></p> <p>Atšķirt uztura speciālista profesiju regulējošos normatīvos aktus.</p> <p><u>Lietošanas līmenī:</u></p>	<p>Spēja līdzdarboties uztura speciālista profesijas attīstībā.</p> <p>Spēja veikt mērķtiecīgu, plānotu, pedagoģiski pamatotu un uz zinātniskiem pierādījumiem balstītu topošo un esošo uztura speciālistu izglītošanu.</p>	<p>6. LKI līmenis</p> <p>6.LKI līmenis</p>

			Lietot kritiski analītiskās domāšanās principus uztura speciālista profesijas attīstības veicināšanai.		
4.5.3.	Pilnveidot savu profesionālo kvalifikāciju.	<p>Analizēt un izvērtēt savu profesionālo darbību.</p> <p>Uzlabot un pilnveidot savu profesionālo kvalifikāciju.</p> <p>Organizēt savu profesionālo praksi.</p> <p>Ieviest jaunākos uz zinātniskiem pierādījumiem balstītus medicīnas pilnveides pasākumus profesionālajā darbībā.</p> <p>Spēja izmantot informāciju tehnoloģijas profesionālās darbības veikšanai.</p> <p>Spēja sagatavot profesionālos un lietišķos dokumentus.</p>	<p><u>Priekšstata līmenī:</u></p> <p>Zinātnisko publikāciju sagatavošanas principi.</p> <p><u>Izpratnes līmenī:</u></p> <p>Atšķirt pamatprincipus profesionālas darbības novērtēšanai, profesionālās pilnveides īstenošanai, zināšanu un prasmju pārņemšanai uztura speciālista darbā.</p> <p><u>Lietnošanas līmenī:</u></p> <p>Manipulēt ar individuālu tālākizglītības plānošanu: mērķu formulēšanas principi, refleksijas prasmes.</p> <p>Lietot uz zinātniskiem pierādījumiem balstītas medicīnas principus profesionālās pilnveides īstenošanai.</p> <p><u>Analīzes līmenī:</u></p>	Spēja izvērtēt savu profesionālo darbību, mērķtiecīgi plānot un īstenot tās pilnveidei nepieciešamos pasākumus.	6. LKI līmenis

			Attiecināt uz profesionālo darbību uz zinātniskiem pierādījumiem balstītas vadlīnijas, kvalitātes standartus.		
4.5.4.	Iesaistīties zinātniski pētnieciskajā darbībā un sabiedrības veselībai nozīmīgu pētījumu īstenošanā.	<p>Atlasīt un analizēt zinātnisko literatūru pētniecisko darbu veikšanai.</p> <p>Izmantot atbilstošas pētniecības metodes.</p> <p>Veikt pētījumu informācijas apkopošanu plānošanu, organizēšanu, datu analīzi, novērtējumu sagatavošanu kompetences ietvaros.</p> <p>Sadarboties pētnieciskās komandas ietvaros.</p> <p>Uzstāties ar ziņojumu par pētnieciskā darba procesu un rezultātiem.</p> <p>Sadarboties zinātnisku publikāciju veidošanā.</p>	<p><u>Priekšstata līmenī:</u></p> <p>Formulēt zinātnisko publikāciju sagatavošanas principus.</p> <p><u>Izpratnes līmenī:</u></p> <p>Atšķirt pētnieciskās problēmas formulēšanas pamatprincipus.</p> <p>Salīdzināt dažādas pētniecības metodes.</p> <p>Datu apstrādes metodes</p> <p><u>Lietošanas līmenī:</u></p> <p>Lietot uz pierādījumiem balstītas informācijas meklēšanu dažādos resursos.</p> <p>Izmantot profesionālo terminoloģiju pētniecībā.</p> <p>Izmantot publiskās runas un audiovizuālo prezentāciju sagatavošanas</p>	Spēja iesaistīties zinātniski pētnieciskās darbības procesā.	6. LKI līmenis

			<p>principus zinātniski pētnieciskā darba rezultātu un procesa ziņošanai.</p> <p><u>Analīzes līmenī:</u></p> <p>Analizēt pētniecības datus savas kompetences ietvaros.</p> <p>Diferencēt pētniecības metodes.</p>		
--	--	--	---	--	--

Profesionālās darbības pamatuzdevumu un pienākumu izpildei nepieciešamās prasmes un attieksmes, VISPĀRĒJAS zināšanas un kompetences

Nr. p.k.	Uzdevumi	Prasmes un attieksmes	Vispārējās zināšanas	Kompetences (kvalifikācijas līmenis)	
5.1.	Nodrošināt konfidencialitāti un personu tiesības profesionālajā darbībā.	<p>Ievērot konfidencialitātes principus.</p> <p>Ievērot personas datu aizsardzību.</p> <p>Ievērot personas tiesības.</p>	<p><u>Izpratnes līmenī:</u></p> <p>Iegaumēt konfidencialitātes principus.</p> <p>Definēt personas datu aizsardzības principus.</p> <p>Aprakstīt personas autonomija un tiesības.</p> <p>Atcerēties dzimumu līdztiesību.</p> <p>Atpazīt vardarbību.</p>	Spēja ievērot un nodrošināt konfidencialitāti un personas datu aizsardzību, autonomiju un tiesības uztura speciālista profesionālajā darbībā.	6. LKI līmenis

			Definēt bērnu tiesības.		
5.2.	Pārvaldīt valsts valodu un lietot starpkultūru komunikācijas principus un daudzvalodu kompetenci	Sazināties valsts valodā. Lietot profesionālo terminoloģiju vairākās valodās. Ievērot latviešu literārās valodas normas.	<u>Lietošanas līmenī:</u> Pārvaldīt valsts valodu. Lietot profesionālo terminoloģiju valsts valodā, latīņu valodā un svešvalodā. Izmantot lietišķo rakstu valodas kultūru.	Spēja komunicēt ar kolēģiem, lietojot profesionālo terminoloģiju, un sazināties ar personām gan mutiski, gan rakstiski.	6. LKI līmenis
5.3.	Ievērot darba aizsardzības, ugunsdrošības, elektrodrošība, vides aizsardzības un civilās aizsardzības prasības.	Uzturēt savu darba vietu atbilstoši darba aizsardzības prasībām. Ievērot darba aizsardzības, ugunsdrošības un vides aizsardzības prasības. Nodrošināt personas drošību uztura speciālista darba vidē. Rīkoties atbilstoši ugunsdrošības, elektrodrošības un civilās aizsardzības noteikumiem.	<u>Izpratnes līmenī:</u> Atšķirt normatīvos regulējumus: darba drošības, ugunsdrošības, elektrodrošības, higiēnas prasības, vides aizsardzības prasības. <u>Lietošanas līmenī:</u> Attiecināt drošas darba vides nosacījumus.	Spēja precīzi ievērot darba aizsardzības un personīgās aizsardzības prasības, rūpējoties par savu un personas drošību. Spēja ievērot civilās aizsardzības un vides aizsardzības prasības.	6. LKI līmenis
5.4.	Ievērot darba tiesisko attiecību normas un organizācijas	Ievērot darba devēja un darbinieka pienākumus un tiesības. Ievērot iekšējās kārtības noteikumus.	<u>Izpratnes līmenī:</u> Atšķirt darba tiesisko attiecību normatīvos akus.	Spēja ievērot darba tiesiskās attiecības, darba vietas iekšējās kārtības noteikumus	6. LKI līmenis

	iekšējās kārtības noteikumus.	Ievērot kvalitātes kontroles prasības.	<p>Ārstniecības likums.</p> <p><u>Lietošanas līmenī:</u></p> <p>Klasificēt darba kārtības noteikumus un iekšējos normatīvos aktus.</p> <p>Attiecināt darbinieka tiesības, pienākumus un atbildību.</p> <p>Izmantot amata aprakstu.</p>	un kvalitātes kontroles prasības.	
5.5.	Darbā izmantot modernās tehnoloģijas un digitālos rīkus.	<p>Informācijas apstrādes organizēšana uztura speciālista darbā.</p> <p>Informācijas tehnoloģijas, biroja tehnika.</p>	<p><u>Izpratnes līmenī:</u></p> <p>Komercedarbības un vadības pamati.</p> <p>IT sistēmu drošība.</p> <p><u>Lietošanas līmenī:</u></p> <p>Datorprasmes.</p> <p>Personas datu aizsardzība.</p>	Spēja lietot informācijas tehnoloģijas darba uzdevuma izpildē.	6. LKI līmenis
5.6.	Ievērot vispārējās un profesionālās ētikas normas, deontoloģijas principus un cilvēktiesības	Ievērot vispārējās un profesionālās ētikas, un deontoloģijas principus uztura speciālista darbā.	<p><u>Izpratnes līmenī:</u></p> <p>Atšķirt konfliktu cēloņu un risināšanas stratēģijas.</p> <p><u>Lietošanas līmenī:</u></p>	Spēja ievērot vispārējās un profesionālās ētikas normas un deontoloģijas principus uztura speciālista profesionālajā darbībā.	6. LKI līmenis

	<p>profesionālajā darbībā, profesionālo darbu balstot uz pierādījumiem balstītu praksi un profesionālās kvalifikācijas pilnveidi.</p>		<p>Attiecināt Latvijas Ārstniecības personu profesionālo organizāciju savienības ētikas kodeksu.</p>		
5.7.	<p>Nodrošināt neatliekamās medicīniskās palīdzības sniegšanu.</p>	<p>Veikt vitālo funkciju novērtēšanu un monitorēšanu atbilstoši medicīniskās palīdzības algoritmiem.</p> <p>Sniegt neatliekamo medicīnisko palīdzību savas kompetences ietvaros.</p>	<p><u>Izpratnes līmenī:</u></p> <p>Apkopot neatliekamās medicīniskās palīdzības sniegšanas kārtību.</p> <p>Atšķirt aprūpes principus reanimatoloģijā un intensīvajā terapijā.</p> <p><u>Lietošanas līmenī:</u></p> <p>Attiecināt drošības aspektus neatliekamās medicīniskās palīdzības sniegšanas laikā.</p> <p>Klasificēt dzīvībai bīstamu veselības stāvokļu pazīmes.</p>	<p>Spēja atpazīt akūtus stāvokļus uztura speciālista darbā un sniegt neatliekamo medicīnisko palīdzību dzīvībai bīstamās situācijās.</p>	6. LKI līmenis

			Attiecināt vitālo funkciju monitorēšanu, novērtēšanu, interpretēšanu, lēmumu pieņemšanu. Lietot neatliekamās palīdzības algoritmus.		
--	--	--	--	--	--

Vispārīga informācija	
Profesijas standarta iesniedzējs	<p>Latvijas Diētas un Uztura Speciālistu asociācija Profesijas standarta izstrādes darba grupa:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Elīza Madara Treija – sertificēta uztura speciāliste, Rīgas Austrumu klīniskā universitātes slimnīca; - Gundega Rudzīte-Aņiščenko – sertificēta uztura speciāliste, SIA “Willow Med”; - Inese Sikсна – Riska novērtēšanas un epidemioloģijas nodaļas vecāka eksperte - sertificēta uztura speciāliste, Pārtikas drošības, dzīvnieku veselības un vides zinātniskais institūts “BIOR”; - Juta Golubova – sertificēta uztura speciāliste, Rehabilitācijas centrs „Līgatne”, Latvijas Diētas un Uztura Speciālistu asociācijas valdes locekle; - Linda Gerda Bauere – uztura speciāliste, SIA “OnPlate” projektu vadītāja, Latvijas Diētas un Uztura Speciālistu asociācijas valdes locekle; - Maija Fromane – uztura speciāliste, Premium Medical; - Nelda Karpenska-Allaža – sertificēta uztura speciāliste, Paula Stradiņa Klīniskā universitātes slimnīca; - Olga Ļubina – sertificēta uztura speciāliste, Bērnu klīniskā universitātes slimnīca, Latvijas Diētas un Uztura Speciālistu asociācijas sertifikācijas komisijas priekšsēdētāja; - Signe Rinkule – sertificēta uztura speciāliste, Latvijas Olimpiskās vienība, Latvijas Ārstniecības Personu Profesionālo Organizāciju savienība, Sertifikācijas padomes locekle; - Viktorija Zakarkeviča – sertificēta uztura speciāliste, Rēzeknes slimnīca.
Profesijas standarta ekspertu darba grupa	<ul style="list-style-type: none"> - Kristīne Kļaviņa – Veselības ministrija Nozares cilvēkresursu attīstības nodaļa, vadītāja, aizvieta; - Dace Roga - Veselības ministrija Nozares cilvēkresursu attīstības nodaļa, vecākā eksperte; - Juta Golubova – Rehabilitācijas centrs “Līgatne”, Latvijas Diētas un Uztura Speciālistu asociācija, valdes locekle, sertificēta uztura speciāliste/iesniedzēja; - Olga Ļubina - Bērnu klīniskā universitātes slimnīca, Latvijas Diētas un Uztura Speciālistu asociācijas sertifikācijas komisijas priekšsēdētāja, sertificēta uztura speciāliste/iesniedzēja; - Inga Ciproviča – Rektoru padome, eksperte, Latvijas Biozinātņu un tehnoloģiju universitāte Pārtikas tehnoloģijas fakultāte, profesore; - Inga Elksne – Latvijas Diētas un uztura speciālistu asociācija, sertificēta uztura speciāliste, eksperte; - Guna Bīlandere – Valsts sociālās aprūpes centrs “Rīga” filiāle “Teika”, sertificēta uztura speciāliste, eksperte;

	<ul style="list-style-type: none"> - Inese Paudere – Valsts izglītības satura centrs Izglītības satura departaments izglītības satura atbalsta nodaļa, vecākā eksperte; - Sanita Oklu - Valsts izglītības satura centrs Izglītības satura departaments izglītības satura atbalsta nodaļa, vecākā eksperte.
Profesijas standarta NEP atzinums	Veselības ministrija 17.04.2023.
Profesijas standarta saskaņošana PINTSA	09.08.2023.
Profesijas standarta iepriekš saskaņotās redakcijas	03.06.2003.